

Отримайте — розпишіться

В Україні планують спростити видачу дозвільних документів

Відповідний законопроект був зареєстрований у Верховній Раді у квітні цього року. Документом пропонується внести зміни до законодавчих актів України

щодо вдосконалення регулювання дозвільної системи у сфері господарської діяльності з метою зняття адміністративного тиску на суб'єктів господарювання.

Ілона МИЛОСТИВА,
юрист EQUITY

EQUITY
attorneys at law

У Верховній Раді був зареєстрований законопроект №10207 від 08.04.2019 р., покликаний спростити процедури видачі дозвільних документів. Варто зазначити, що запропоновані проектом зміни мають покращити якість та прозорість адміністративних послуг. Мета запропонованого проекту закону — покращити умови для ведення бізнесу шляхом приведення галузевих законів у відповідність до Закону України «Про адміністративні послуги» та Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності».

Станом на сьогодні чинне законодавство містить відсутні прогалини у сфері регуляції адміністративних послуг. Зокрема, не конкретизовано вимоги до видачі документів, порядку їх продовження та переоформлення, що негативно впливає на господарську діяльність.

Ініціатори проекту повідомляють, що за 2016 р. в Україні було видано 342 216 фітосанітарних сертифікатів. При цьому вимоги до видачі цих документів, строки їх дії та розмір плати за видачу досі не визначені. Така неврегульованість існує також в інших галузевих законах, що може сприяти розвитку корупційної складової в діяльності посадових осіб дозвільних органів.

З метою вирішення проблемних питань законопроект передбачає скасування 3-х дозволів та вдосконалення процедур видачі 18-ти документів дозвільного характеру. Зокрема, для прозорості ад-

міністративних процедур законодавець планує врегулювати процедуру відмови у видачі дозволів. Відповідно до проекту, не допускається відмова у видачі дозволу за підставами, не передбаченими законом. Водночас відсутність затвердженого Кабінетом Міністрів України порядку не може бути підставою для видачі дозволу. Окрім того, відмова у видачі дозволу має бути обґрунтованою та містити в собі пропозиції щодо усунення причин, які стали підставою для відмови. При цьому суб'єкт господарювання отримує можливість оскаржити неправомірну відмову у видачі дозволу в адміністративному та судовому порядку.

Також законопроект передбачає можливість продовження строку дії дозвільних документів на такий самий строк, що досі було неможливим. Якщо у встановлений строк дозвіл не був продовжений, а відмова у його погодженні не надавалася, спрацьовує принцип мовчазної згоди. Вважається, що державний орган не заперечує проти видачі такого дозволу.

Ініціатори проекту передбачають покращення параметрів за двома з десяти індикаторів розрахунку рейтингу простоти ведення бізнесу «Doing Business». Таким чином, зареєстрований Верховною Радою законопроект №10207 сприяє покращенню якості та стандартизації адміністративних послуг, що створює комфортні умови для ведення бізнесу в Україні. [✎](#)

Ухвалою Верховного Суду від 22.03.2019 р. у справі №810/2099/18 було відмовлено у відкритті касаційного провадження за касаційною скаргою контролюючого органу (<http://reyestr.court.gov.ua/Review/80699414>).

Платник податків втрачає право на подальше оскарження наказу про проведення виїзної перевірки у разі допуску посадових осіб контролюючого органу до її проведення. Скасування наказу за вказаних обставин не може призвести до відновлення порушених прав платника податків, оскільки права останнього порушують лише наслідки проведення такої перевірки у вигляді податкового повідомлення-рішення.

Застосування платником податків такого способу захисту як недопуск до перевірки посадових осіб контролюючого органу може мати негативні наслідки у вигляді застосування до платника податків адміністративного арешту майна в порядку, визначеному ст. 94 ПКУ. Приводом для застосування адміністративного арешту майна є відмова платника податків від проведення перевірки за наявності законних підстав для її проведення або від допуску посадових осіб контролюючого органу. Отже, приймати рішення щодо доцільності оскарження наказу про проведення перевірки потрібно зважено та після ретельного аналізу обставин і підстав його оскарження.

Готуємося до перевірки

Невелика кількість платників податків усвідомлюють, що запобігання негативним наслідкам від перевірки є ефективним та менш затратним інструментом захисту свого бізнесу і капіталу. Як вбачається з особистої практики, багато платників податків допускають значні помилки в первинних документах або взагалі не документують операції, які повинні бути підтверджені первинними документами, що може викликати сумніви в їх реальності не лише у ДФС, але й у суду, який розглядатиме справу у разі судового оскарження донарахування.

Якщо перевірки не уникнути, то основним етапом у підготовці до неї має бути проведення аудиту, предметом якого є податковий, бухгалтерський облік та звітність. Мета проведення такого аудиту — виявлення недоліків та мінімізація ризиків щодо значних сум донарахування.

Досудове врегулювання спору

Якщо за результатами перевірки платнику податків не вдалося уникнути донарахування сум грошових зобов'язань, то у платника податків є право на досудовий порядок вирішення спору або адміністративне оскарження шляхом подання скарги на рішення контролюючого органу до ДФС України. На думку більшості платників податків, такий спосіб захисту прав є нерезультативним,

оскільки скаргу розглядає контролюючий орган вищого рівня, який зазвичай погоджується з прийнятими рішеннями.

Однак це лише на перший погляд. Досудове врегулювання спорів з податковим органом за останні роки має позитивну тенденцію для платників податків. За результатами розгляду скарг платників податків у 2018 р. ДФС України скасовано 16% податкових повідомлень-рішень, а протягом січня-лютого 2019 р. — 17% (<http://sfs.gov.ua/diyalnist/pokazniki-roboti/>).

Насамперед, ефективність адміністративного оскарження залежить від повної реалізації платниками податків своїх прав, наданих податковим законодавством, а не лише правом на оскарження. Розгляд скарги платника податків за участю уповноваженого представника ради бізнес-омбудсмена має більш суттєвий результат. Більше ніж 60% скарг, в яких брав участь уповноважений представник РБО, були задоволені на користь платників податків. Однак цим правом користуються менше ніж 10% платників податків (<https://boi.org.ua/>).

Важливі зміни!

З 01.01.2019 р. набули чинності зміни до Податкового кодексу України, відповідно до яких строк подання скарги, визначений п. 56.3 ст. 56 ПКУ, становить 10 робочих днів, замість 10 календарних днів. Проте строк сплати суми грошового зобов'язання, визначеного за результатами перевірки, залишився без змін — 10 календарних днів. Платник податків зобов'язаний сплатити суму грошового зобов'язання протягом цього строку або розпочати процедуру оскарження (п. 57.3 ст. 57 ПКУ).

Листом від 27.12.2018 р. №40351/7/99-99-14-03-03-17 ДФС України надала рекомендації головному управлінню ДФС в областях та офісам великих платників податків щодо необхідності проведення роз'яснювальної роботи з платниками податків, інформування про вищевказані зміни стосовно порядку узгодження результатів перевірок, а також доцільності дотримання передбаченого п. 57.3 ст. 57 Кодексу строку сплати або оскарження.

Як вже було зазначено, уникнути перевірки неможливо, це лише питання часу. Загальновідомо, що хвороби краще запобігти, ніж лікувати. Тому з метою уникнення та мінімізації негативних наслідків перевірок ДФС необхідно формувати бізнес-процеси відповідно до національного законодавства, перевіряти контрагентів, використовуючи належну обачність, періодично проводити аудити з метою виявлення потенційних ризиків, звертатися за допомогою до спеціалістів, користуватися усіма правовими інструментами для захисту, а не лише судовим оскарженням. [✎](#)